

Tändstickans historia

På 1670-talet upptäcktes att den gula extremt giftiga fosfor kan självantända i kontakt med luft. Fosfor förvarades i lufttäta flaskor. När en svavelsticka doppades i fosforflaskan och sen kom ut i luften så antändes den.

Det huvudsakliga sättet att göra upp eld i början av 1800-talet var med flinta, stål och fnöske.

Fosforstickan som tänds mot en yta uppfanns 1831 och tillverkades i flera länder. De blev mycket populära eftersom de kunde tändas mot vilken yta som helst. Tyvärr var de så lättantändliga att det uppstod olyckor.

I en svensk uppfinning 1844 delades de kemiska ingredienserna dels till stickan och dels till askens utsida. De kallades för säkerhets-tändstickor, som tända endast mot lådans plån. Dessutom användes den röda ofarliga fosfor.

Den första tändsticksmaskinen konstruerades 1864, så tillverkningen blev en storindustri under 1870-talet. Säkerhets-tändstickorna blev världsberömda. I Sverige startades minst 155 fabriker i olika städer. Tändsticksaskarna blev en stor exportmarknad.

Fabrikerna gick ihop i olika grupper. 1917 hade all tillverkning samlats i en stor koncern.

1992 presenterade Swedish Match AB den svavelfria tändstickan. En miljövänlig tändsticka utan tungmetaller.

Tändsticksaskarnas etiketter och utformning blev en viktig del i marknadsföringen. Askarnas storlek, 58x36 mm, var så välkänd att en tändsticksask ofta var med på reklambilderna för att visa en produkts storlek. Etiketten Solstickan designad av Einar Nerman 1936 är Sveriges mest kända etikett. Askarnas etiketter var så uppskattade att många företag ville ha sina egna etiketter på sina tändsticksaskar.

På 50-talet gjordes askarna av tunn träfaner som veks ihop. Själva lådan hade också en ram av träfaner och botten av papp. Sen kläddes lådan med ett blått tunt papper.

Nästa steg i utvecklingen var att göra hela lådan i papper. Den blev då billigare i tillverkning.

Men den största innovationen var att tillverka platta tändstickor i papp. Två rader med tändstickor häftades ihop med ett omsvep i papp. Det fick bara plats ca 20 tändstickor, men det var en mycket billig tillverkning. Den största fördelen var den fantastiska reklamplatsen som även passade de små företagen.